

[Boligministeren]

get af det gode, er det vel et godt signal om, at her bør loven ændres.

Det er netop det, der har gjort indtryk på mig, at man kan kombinere disse to ordninger, så man både gennem overrenten og ved tilskud fra staten kan få dette dobbelte tilskud. Det er faktisk lidt for godt, synes jeg, men det er ikke fra min side ment som en opfordring til at holde op med at spare op. Man kan glæde sig over, at man kan spare op i dag, og at det virkelig kan betale sig og være klogt at gøre det med den almindelige renteutvikling, med den realrente, vi har. Og derfor vil jeg fortsat anbefale at spare op, selv om man ikke får en statslig præmie.

Så vil jeg endelig sige, at lovforslaget er gennemgået meget nøje af Justitsministeriets Lovafdeling, som ikke har haft indvendinger vedrørende forslagens overensstemmelse med grundloven, hverken med hensyn til ekspropriation eller tilbagevirkende kraft. Tilsagnet er givet mundtligt, men jeg vil gerne love Folketinget, at jeg vil indhente det skriftligt, og jeg ser gerne, at det kommer hurtigt frem fra Justitsministeriet. Og så vil jeg naturligvis tilstille Folketinget den udtalelse fra Justitsministeriet, så man sort på hvidt kan konstatere, at her har man hverken en lovgivning med tilbagevirkende kraft eller en lovgivning, som er i strid med grundloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 322:

Forslag til lov om ændring af lov om privat byfornyelse. (Private andelsboligforeninger og statsgaranti for lån).

Af boligministeren (Kofod-Svendsen).
(Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Lissa Mathiasen (S):**

Også dette lovforslag skal ses i relation til regeringens ønsker om at fremme beskæftigelsen.

Som det jo fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har der trods væsentlige forbedringer af loven om privat byfornyelse ikke været den store efterspørgsel efter denne ordning til trods for, at vi jo ved, at netop de private udlejningsejendomme er karakteriseret af et væsentligt moderniserings- og opretningsbehov. Jeg tror, det for en væsentlig del skyldes en meget høj grad af usikkerhed med hensyn til ordningen, ikke mindst fra lejernes side, og derfor er vi også meget optaget af, om vi undervejs i udvalgsbehandlingen kunne finde en løsningsmodel til oprettelse af en konsulenttjeneste, som kunne bistå ikke mindst lejerne i deres eventuelle overvejelser om at gå ind i et sådant projekt. Kan vi finde en løsning, som kan fjerne usikkerheden, vil det være godt.

Lovforslaget lægger også op til at udvide kredsen af ejendomme, således at også private andelsboliger bliver omfattet af loven om privat byfornyelse. Vi ved, at der for de private andelsboligers vedkommende ligeledes er et meget stort moderniseringsbehov. I den sidste opgørelse skønnede man, at behovet var på ca. 20 mia. kr., og vi må derfor forvente, at der rent faktisk kan udføres en del arbejde i denne boliggruppe, til gavn for både beboerne og sandelig også for beskæftigelsen.

Men også i den ældre almennyttige boligmasse finder vi et tilsvarende behov. Nu ved jeg jo godt, at dette her er forligsstof fra den tidligere regerings tid, et forlig, som vi naturligvis står ved. Men jeg vil godt benytte lejligheden til at sige, at når forligsaftalen udløber her ved årsskiftet, vil Socialdemokratiet være meget optaget af også at få den del af boligmassen med ind under de samme muligheder, og jeg håber derfor, at boligministeren allerede i dag vil tilkendegive – naturligvis stadig under skyldig hensyntagen til tidligere indgåede aftaler – at han er enig i det rimelige og rigtige i, at

[Lissa Mathiasen]

de ældre almennyttige boliger skal inddrages på et senere tidspunkt, så moderniseringsbehovene også kan blive tilgodeset her.

Lovforslaget lægger også op til indførelse af en delvis statslig garantiordning for henholdsvis realkreditlån og lån i pengeinstitutter, og jeg skal ikke lægge skjul på, at vi er lidt skeptiske over for det punkt. Men nuvel, det er jo stadig en forsøgsordning, der er tale om, så lad os derfor i første omgang følge udviklingen i den kommende tid og se, hvad der sker.

Men med disse få bemærkninger kan jeg på Socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget.

Pernille Sams (KF):

Vi finder det rigtigt at forbedre reglerne om den private byfornyelse, fordi det er rigtigt at få ordningen til at fungere. Der har været megen stilstand, og det er der vel sådan set ikke meget at sige til med de meget restriktive regler, der har været. Pr. 1. januar blev reglerne forbedret, og det har da også medført, at der nu er ved at komme lidt mere efterspørgsel.

Vi finder, at regeringens to forslag kan være udmærkede, men vi havde dog også håbet, at regeringen havde droppet nogle af alle fordommene og f.eks. havde taget tomme ejendomme med. I tomme ejendomme er der ingen problemer med lejere, der bliver berørt, mens arbejdet står på, og der er ingen, som får uventede lejeforhøjelser eller noget andet. Vi havde også håbet, at regeringen havde indset, at en beboertilslutning på det niveau, der kræves i den almennyttige sektor, nemlig 50 pct., ville være at foretrække.

Men lidt er da bedre end ingenting, må man vel sige, og vi håber, at de ændringer, der nu er lagt op til, kan sætte yderligere gang i forbedringen af disse boliger.

Bodil Thrane (V):

Loven om privat byfornyelse er set med Venstres øjne et godt supplement til den almindelige byfornyelse. Vi havde håbet og forventet, at mange ville gøre brug af ordningen, der på flere måder er et generelt gode og som sagt et supplement til den almindelige byfornyelse. Den betød mere indflydelse på egen bolig, den betød et bedre aftaleprincip mellem lejere og ejere, der virkelig kunne få dialogen i gang i de aktuelle ejendomme og fremme forskellige ønsker og krav.

Vi vedtog så et 40 pct.s huslejetilskud og mente, at det måtte virke befordrende på at få opfyldt det genopretningsbehov, der er i den private udlejningsmasse. Men vi må indrømme, at succesen har været begrænset, og det kan der være mange årsager til: afmatning og usikkerhed og for mange restriktioner i den lov, som vi fik vedtaget. Derfor finder vi nu, at det er en god idé, at man lader de private andelsboliger indgå i den kreds af interessenter, der kan gøre brug af den private byfornyelse. Det vil vi gerne anbefale.

Hvad vi derimod ikke kan anbefale, er statsgarantien for de lån, der skal finansiere genopretningen. Uanset hvordan man kombinerer reglerne for sådan en garanti, er vi imod det. Vi har i flere år arbejdet på at liberalisere realkreditloven, bl.a. efter ønske fra realkreditinstitutterne, og fordi man ønskede at have den bredest mulige manøvremlighed.

Med dette tiltag er vi set med Venstres øjne på vej ud på et skråplan, som fjerner os fra den liberalisering og det medfølgende ansvar, som fremtiden må kræve af hele den finansielle verden, herunder også kreditforeningerne, så det kan vi altså ikke støtte.

Pelle Voigt (SF):

Vi har her at gøre med en lov, som er en af de mest eklatante boligpolitiske fiaskoer, vi har set i mange år i Danmark.

Stort set uanset hvad man gør ved denne grønsag, som ligger og gisper i sin jernlunge, vil det sandsynligvis blive meget svært nogen sinde at få denne hjernedøde konstruktion til at springe op og få gang i alle de aktiviteter, som blev udmalet i sin tid, da ordningen blev beskrevet herindefra. Jeg husker de rørstrømske taler af den tidligere boligminister om, hvordan lejere og udlejere ville tage hinanden i hånden og vandre ud i den store verden og indrette badeværelser og mange andre spændende og fornøjelige ting, mens vi andre forklarede, at denne konstruktion aldrig ville komme til at fungere under de betingelser, den blev skabt under i sin tid.

Siden har man så fjernet konstruktionen længere og længere fra det, der var den oprindelige intention; af den simple grund, at ellers vil størsteparten af disse midler aldrig nogen sinde blive anvendt til noget, der ligner grå byfornyelse eller byfornyelse af nogen som helst

[Pelle Voigt]

anden farve, men blot henligge i cigaræskerne i Boligministeriet.

Jeg må sige, at vi er i en lidt vanskelig og splittet situation, sådan filosofisk set, når vi skal tage stilling til et forslag af denne art, for vi så helst ordningen afskaffet totalt og disse midler anvendt til en målrettet grå byfornyelsesindsats. På den anden side må man sige, at hver gang man sætter nye mærkelige lapper på denne ordning, forsyner den med lidt flere offentlige midler osv., så fjerner den sig fra den syge idé om privat byfornyelse, som var det oprindelige udgangspunkt. Og måske nærmer vi os gradvis en situation, hvor i det mindste en rimelig andel af disse midler kan anvendes til noget fornuftigt.

Derfor vil vi i SF endnu en gang prøve at anstrenge os og anvende al den tolerance, vi måtte have tilbage over for denne proces, og se lidt positivt på, om vi dog ikke kan få bare en lille smule af dette her til at fungere til glæde for lejere og udlejere. Men særlig optimistiske er vi ikke. Vi har ikke nogen problemer med at udvide antallet af abonnenter på denne her ordning, som ingen vil have i forvejen. Vi tror ikke, at det gør den store forskel fra eller til. Men vi imødeser en interessant diskussion om statsgarantien, som måske er et af de punkter, hvor vi seriøst kan diskutere, om der ligger en effekt med hensyn til at få frigivet nogle af midlerne og få sat noget arbejde i gang. På det punkt er vi ikke afklaret, og vi ønsker en grundig drøftelse af denne her sag i Folketingets Boligudvalg.

Jeg ser i øvrigt frem til, at vi mange gange i det næste år, og formentlig så længe denne mærkværdige lov eksisterer, skal have tilsvarende diskussioner med tilsvarende stærkt begrænsede resultater. Og vi synes, at det er en lille smule deprimerende, at vi skal blive ved med at bruge tid på denne dødssejler.

Kim Behnke (FP):

Da den oprindelige lov om privat byfornyelse blev vedtaget, skete det bl.a. med Fremskridtspartiets stemmer. Men allerede på det tidspunkt gjorde vi opmærksom på, at vi synes, at lovgivningen var for bureaukratisk, for restriktiv, og at der ikke var nok incitament til at få kanaliseret den nødvendige kapital ind i projekterne.

Siden da er ordningen forsøgt hjulpet på vej af forskellige former for yderligere tilskud, og vi må sige, at det ikke er noget, der har ført noget specielt godt med sig.

Men nu ser vi så med interesse på, at hr. Jørgen Estrup har fået mere indflydelse i dansk politik, og det betyder, at også private andelsboligforeninger lige skal ind og have en tur omkring den private byfornyelse. Det tror vi nu ikke gør ordningen bedre. Tværtimod åbner det bare nogle nye blindgyder, som der ikke er nogen grund til at føre denne ordning ind i.

Efter vores mening bør man kigge ganske grundigt i bakspejlet og se efter, hvorfor det gik galt med den private byfornyelse, og så i stedet for at avle nye vildskud på stammen gå tilbage til det sted, hvor blindgyden startede, og så komme i gang med at få ændret de alt, alt for stramme restriktioner, der rent administrativt er med hensyn til at få etableret privat byfornyelse, men ikke mindst også med hensyn til at få kanaliseret kapital frem til den private byfornyelse.

Derfor må vi sige, at det seneste vildskud, som hr. Jørgen Estrup tilsyneladende har en stor andel af æren for, ikke viser den vej, vi skal gå. Vi må se at komme tilbage til hovedsporet, og derfor stemmer vi nej til dette lovforslag.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg er selvfølgelig ganske smigret over de evner, som hr. Kim Behnke tiltror mig. Jeg må desværre indrømme, at de er temmelig voldsomt overdrevet, men jeg vil på den anden side gerne med det samme tilslutte mig og varmt anbefale, at de private andelsboliger nu kommer ind i ordningen. Jeg tror såmænd, at de er meget bedre egnede end så mange andre til at trives med den ordning, der ligger på bordet, og at det måske kunne betyde, at vi fik en lille smule i gang på området.

I øvrigt vil jeg sige, at det jo ikke er helt ufortjent, at ordningen får en del kritik, og selv om hr. Pelle Voigt med vanlig evne karikerer temmelig meget, er der desværre en vis sandhed i det, og derfor er det svært ikke at tage kritikken alvorligt. Der er ting her, som ikke er lykkes. Det kan alle vi, der har medansvar for det, lige så godt se i øjnene.

Nu prøver vi altså en gang til, og det er rimeligt nok, eftersom der dels ligger et forlig bag

[Jørgen Estrup]

det, dels er behov for en hurtig indsats, og jeg synes også, at der burde være muligheder, men det er klart, at hvis det heller ikke lykkes denne gang, giver det stof til eftertanke.

Jeg synes som sagt, at der er god fornuft i at udvide kredsen med andelsboligerne. Jeg synes også, at der er god fornuft i at overveje, hvordan man kan få nogle ambassadører ude i de enkelte boligkomplekser til at forklare, at her er faktisk en god ordning for både udlejere og lejere, at der er stillet en sum penge til rådighed til at få sat boligerne i en bedre stand, og at den mistillid, som nogle, også helt bevidst, har sæt med hensyn til ordningen, faktisk ikke er særlig velbegrundet. Derfor kan vi håbe på, at vi i fællesskab, ikke blot af hensyn til beskæftigelsen, men unægtelig også af hensyn til at få boligerne forbedret, kan få gang i ordningen.

Jeg vil godt i et vist omfang erklære mig enig i de betragtninger, som Venstres ordfører tidligere fremførte vedrørende garantiordningen. Jeg synes, at man må overveje, om det virkelig er den rigtige vej at gå at indføre nye statslige lånegarantiordninger i en ordning, som burde hvile på en fælles aftale mellem lejere og udlejere. Men fra radikal side støtter vi også den del af forslaget – i håb om, at vi ved at lave en fælles ordning, gøre en ny indsats på området, alligevel kan få gang i de ganske store penge-midler, der er lagt i det.

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Jeg må ligesom andre konstatere, at loven om den private byfornyelse kun har haft, skal vi sige en betinget succes. Det er en konstatering, som man i hvert fald må foretage. Den bygger på et godt konsensusprincip, og jeg er meget enig i det, som hr. Jørgen Estrup også var inde på: at vi må have nogle ambassadører for en god sag. Og det håber jeg også at vi kan finde incitamentet til, sådan at ejere og lejere i fællesskab får forbedret de pågældende ejendomme.

Jeg er glad for, at der er tilslutning til, at vi udvider ordningen, for man kan sige, at netop i de private andelsboliger er den, skal vi sige modsætning mellem ejere og lejere, som der er i det private udlejningsbyggeri, ophævet, så jeg tror faktisk, at her kan vi få noget af et genembrud for ordningen.

Til Socialdemokratiet vil jeg gerne sige, at jeg godt kan se den parallel, som den socialdemokratiske ordfører drog mellem det, vi nu inddrager, de private andelsboliger, og nogle ældre almennyttige boliger. Det betyder ikke, at man inddrager alle almennyttige boliger. Vi har jo heller ikke inddraget de andelsboliger, der er opført gennem de sidste godt 10 år, statssubsidierede gennem kvoteordningen, men der er nogle almennyttige boliger fra min drengetid, havde jeg nær sagt, og deromkring, hvor man kan sige, at de faktisk har nogle af de samme behov, som vi kan konstatere i de private andelsboliger. Og hvis man studerer den almennyttige sektors historie, kan man jo også se, at tilskudsordningerne har været forskellige.

Så jeg synes, at det lyder konstruktivt at gå ind i det og vel at mærke se målet på, hvor det kunne være hensigtsmæssigt at sætte ind og udvide denne lov boligforbedringsmæssigt, men det mener jeg ikke skal ske i indeværende år. Det kunne være naturligt at tænke slige tanker fra f.eks. 1. januar 1994. Så har vi også tid til at gøre denne målrettede indsats.

Så bemærkede jeg, at Venstre er imod statsgarantiordningen. Jeg ville da også helst, at det ikke havde været nødvendigt; det vil jeg gerne sige. Det havde da været det ideelle. Men i en situation, hvor vi har meget stor ledighed også blandt bygningshåndværkere – samtidig med at vi ikke alene har private udlejningsejendomme, men også nogle andelsboliger, hvor der er et markant behov for forbedring, og hvor man må erkende, at finansieringen er en af de barrierer, som hindrer, at der sker det, vi gerne vil, nemlig at ledige hænder kommer i arbejde til gavn både for dem selv og for forbedringen af vore boliger – synes jeg, at man må være parat til lidt nytænkning.

Sådan som modellen er skruet sammen – og den er da bestemt ikke hellig eller ufejlbarlig i den udformning, den har fået; kan man komme med andre forslag, ser vi gerne på det; det er jeg bestemt åben over for – mener jeg, at selve den tanke er rigtig, at vi altså her tager lidt fra denne ramme og yder det som garanti for, at vi får den aktivitet i gang, som vi ønsker.

Jeg synes ikke, at Venstres ordfører kom med alternative forslag for at få det, som jeg også forstod var Venstres ønske, nemlig gang i den private byfornyelse. Selv om jeg forstår be-

[Boligministeren]

tænelighederne, synes jeg, at det blev lidt defensivt. Havde der været et andet lysende elegant forslag fra Venstres side, havde det været nok så spændende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 323:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til forbedringsarbejder m.v. i helårsboliger og fritidsboliger. (Udvidede tilskudsmuligheder). Af boligministeren (Kofod-Svendsen). (Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Else Marie Mortensen (S):**

Det er anden gang i år, vi behandler et forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til forbedringsarbejder m.v. i helårsboliger og fritidsboliger.

Man må sige, at denne ordning har været en ubetinget succes. Det har faktisk været så stor en succes, at næsten hele rammen for 1993 er reserveret. På den baggrund foreslås det at hæve tilskudsrammen med 500 mio. kr. dels ved at fremrykke en del af rammen for 1994, dels ved en egentlig udvidelse på 200 mio. kr. i år.

Den nuværende ramme skønnes som sagt at være reserveret allerede 1. juli, og på den baggrund må vi absolut hilse boligministerens initiativ i form af lovforslaget velkommen. Det drejer sig om mange tusinde arbejdspladser blandt bygningshåndværkere.

Som det også blev sagt, da vi behandlede lovforslagene tidligere, er den vigtigste effekt ved denne lov for Socialdemokratiet den beskæftigelsesmæssige effekt, forbedringsarbejderne har. Når denne beskæftigelsesmæssige effekt så oven i købet kombineres med en væsentlig forbedring af vores boligmasse, må man sige, at pengene er godt anvendt.

Det er i øvrigt også – apropos noget avisskriveri, der har været i dag – en god håndsrækning til lokalsamfundene, til de små håndværksmestre og til alle de ledige håndværkere, vi har.

Ud over en forøgelse af rammen indebærer forslaget også en udvidet tilskudsmulighed i form af bemyndigelse til boligministeren til at yde tilskud efter bestemte retningslinier til § 8 A-institutioner, dvs. herbergs lignende institutioner, der er anerkendt efter ligningsloven. Det foreslås også, at boligministeren får bemyndigelse til at yde tilskud til fredede og bevaringsværdige bygninger. Vi synes, det er gode initiativer, som vi gerne støtter.

Uden for den egentlige lovtekst fremgår det af boligministerens skriftlige fremsættelse, at han vil tage initiativ til også at ændre en lille smule i bekendtgørelsen med hensyn til den såkaldte positivliste. Der er tale om at udvide positivlisten, sådan at den også kommer til at omfatte visse bolignære friarealer, også af hensyn til den beskæftigelsesmæssige effekt. Vi tilslutter os denne ændring i bekendtgørelsen, det er jo klart. Det er SiD's bygge- og anlægssektor, der vil få gavn af den del, og vi ved, de er hårdt ramt.

I Socialdemokratiet er vi opmærksomme på, at lov om ændring af statstilskud til forbedringsarbejder er forligsstof, finanslovstof, og på den baggrund håber vi selvfølgelig på finanslovsparterernes støtte til vedtagelse af lovforslaget og tilslutning til ændring af positivlisten, sådan at der også bliver mulighed for at meddele tilsagn efter den 1. juli 1993; som nævnt drejer det sig om mange tusinde arbejdspladser for håndværkere i Danmark.

Pernille Sams (KF):

Med hensyn til det, Socialdemokratiets ordfører sluttede med at sige, vil jeg gerne tage fat i samme emne og starte med at huske boligministeren på, at det her er aftalestof i forbindelse med finansloven, og at det derfor ikke kan